

EKOLOGIK TRANSPORT

Usmanov Ilhomjon Ikromjanovich

Toshkent davlat transport universiteti

«Transport energetik qurilmalari» kafedrası assistenti

Magdiyev Karimulla Irgashevich

Toshkent davlat transport universiteti

«Transport energetik qurilmalari» kafedrası dotsenti

Meliev Vahobjon Muxammadovich

Toshkent davlat transport universiteti

«Transport energetik qurilmalari» kafedrası assistenti

Alimov Shuxrat Ikramovich

Toshkent davlat transport universiteti

«Transport energetik qurilmalari» kafedrası assistenti

Djalilov Javlon Xalilovich

Toshkent davlat transport universiteti

«Transport energetik qurilmalari» kafedrası katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Ifloslanishning yuqori sur'atlari tufayli atrof-muhitga ta'siri butun dunyo bo'ylab og'riq va signallarni keltirib chiqaradi. Triggerlardan biri shahar transport tizimlaridan foydalanishdir, chunki ba'zi tizimlar tegishli ekologik choralarga mos kelmaydi. Ushbu muammoga duch kelgan milliy va mintaqaviy hukumatlar ifloslanish darajasini pasaytirishga yordam berish uchun bir qator chora-tadbirlarni amalga oshirdilar. O'z navbatida, odamlar allaqachon dan foydalanib, o'z qadamlarini qo'ygan Ekologik transport va ifloslanmaydigan transport vositalari.

Kalit so'zlar: Ekologik transport, yashil transport, atrof-muhit, yuqori darajada ifloslanish, energiya samaradorligi.

Yashil transportni yaratishdan maqsad katta shaharlarda ifloslanishni kamaytirish. Ushbu transport vositalarining xususiyatlaridan biri shundaki, ular elektr yoki qayta tiklanadigan va atrof-muhitni hurmat qiladigan barqaror energiya manbalaridan bo'lishi mumkin.

Biz topishimiz mumkin:

- elektr velosiped yoki mototsikl
- elektr mashinasi
- skeytbord yoki elektr skuter

Ekologik transportga ega bo'lishning afzalliklaridan biri shundaki, u atrof-muhitga yuqori ta'sir ko'rsatadigan ifloslanishni kamaytiradi va shahar transportiga ham yordam beradi. Yodda tutaylik, ifloslantiruvchi gazlar har bir inson salomatligini xavf ostiga qo'yadi respirator kasalliklarning tarqalishini oldini olish uchun echimlarni izlash kerak. Iqlim o'zgarishi, issiqxona effekti, chiqindilarni noto'g'ri boshqarish va

boshqalar dunyoni tobora ifloslantirmoqda. Eng so'nggi vositalardan biri zararni kamaytirish uchun yashil transportdan foydalanishga qaratilgan. Ushbu turdagi transportdan foydalanishning ko'plab sabablaridan biri biz nafas olayotgan havo sifatini yaxshilashga asoslangan. Yana bir sabab, bu transport vositalari va jihozlarning ishlashi uchun katta energiya talab etilmaydi. Elektr skeytbordlari zaryadlash uchun oz miqdorda yorug'likni talab qiladi va olti dan sakkiz soatgacha davom etishi mumkin.. Bu sizning shahringizda harakatlanish uchun ajoyib ittifoqchi! Agar siz bilmagan bo'lsangiz, yashil transport xizmatlarini taklif qiluvchi ba'zi mobil ilovalar ham mavjud. Ba'zilar velosiped, skeytbord va hatto mashinalarni taklif qilishadi. O'zgartirishga hissa qo'shish oson va siz buni smartfoningizdan qilishingiz mumkin. Bular shaharlarda ekologik transportdan foydalanishning asosiy afzalliklari:

- yuqori darajadagi ifloslanishni kamaytirishga yordam beradi.
- siz sog'lig'ingizni yaxshilaysiz.
- sizning iqtisodiyatingiz yaxshilanadi.
- siz sayohat vaqtini tejaysiz.
- siz yanada qulayroq bo'lasiz [5]

Siz do'stlaringiz va oilangiz orasida atrof-muhit haqida xabardorlikni oshirasiz. Mashinaga kirishdan oldin barcha xavfsizlik vositalaridan foydalanishni unutmang. Shaharingizdagi yo'l harakati qoidalarini tekshiring va xavfsiz sayohat qilish uchun qo'lingizda qanday hujjatlar bo'lishi kerakligini tekshiring. Yashil transport vositalari, ya'ni toza transport vositalari - benzin yoki dizel yoqilg'isida ishlaydigan yoki ba'zi bir muqobil yoqilg'idan foydalanadigan an'anaviy ichki yonuv dvigatelli transport vositalariga qaraganda atrof-muhitga kamroq zararli ta'sir ko'rsatadigan yo'l transporti vositalari [4]. Hozirgi vaqtda ba'zi mamlakatlarda bu atama Euro6 kabi eng qat'iy Yevropa emissiya standartlariga javob beradigan yoki undan yuqori bo'lgan har qanday avtomobil uchun qo'llaniladi. Kaliforniya nol emissiyali avtomobil standartlari uchun ham amal qiladi (masalan, ZEV, ULEV, SULEV, PZEV). Yoki turli mamlakatlar tomonidan e'lon qilingan ko'mir yoqilg'isi standartlari. Yashil transport vositalari mumkin muqobil yoqilg'i va ilg'or texnologiyalardan foydalanish. Ularga gibrid elektr transport vositalari, pluginli gibrid elektr transport vositalari, akkumulyatorli elektr transport vositalari, siqilgan havo vositalari, vodorod va yonilg'i xujayrasi transport vositalari, toza etanolli transport vositalari, moslashuvchan yoqilg'i transport vositalari, tabiiy gazli transport vositalari va toza dizel transport vositalari kiradi. Ba'zi manbalarga biodizel va etanol yoki benzin-spirтли aralashmalardan foydalanadigan transport vositalari ham kiradi. Ba'zi mualliflar, shuningdek, yuqori yoqilg'i tejamkorligi bilan an'anaviy motorli transport vositalarini ham o'z ichiga oladi. Ular yoqilg'i tejamkorligini yaxshilash energiya samaradorligini oshirish va qisqa muddatda transport sohasida uglerod chiqindilarini kamaytirishning eng tejamkor usuli deb hisoblaydilar. Barqaror harakatlanishga qo'shgan hissasi sifatida ushbu transport vositalari havo ifloslanishi va issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytiradi. [2] Bundan tashqari, ular neft importini kamaytirish orqali energiya mustaqilligiga hissa qo'shadilar. Atrof-muhit tahlili operatsion samaradorlik va chiqindilardan tashqariga

chiqadi. Hayotiy tsiklni baholash ishlab chiqarishdan keyingi va foydalanishdan keyingi fikrlarni o'z ichiga oladi. [3] Beshikdan beshikgacha dizayni energiya samaradorligi kabi bir omilga e'tibor qaratishdan ko'ra muhimroqdir. Yashil transport vositalariga qazib olinadigan yoqilg'idan tashqari muqobil energiya manbalari bilan to'liq yoki qisman quvvatlanadigan yoki boshqa turdagi transport vositalari kiradi. benzin yoki dizelga qaraganda kamroq uglerodli. Yana bir variant - an'anaviy qazib olinadigan yoqilg'iga asoslangan transport vositalarida, qisman qayta tiklanadigan energiyadan foydalangan holda, muqobil yoqilg'i kompozitsiyalaridan foydalanish. Boshqa yondashuvlarga shaxsiy tezkor tranzit kiradi, bu ommaviy tranzit kontseptsiyasi maxsus yo'riqnomalar tarmog'ida avtomatlashtirilgan, talab bo'yicha, uzluksiz tashishni ta'minlaydi. Avtomobil chiqindilari iqlim o'zgarishi bilan bog'liq gazlarning yuqori konsentratsiyasiga olib keladi. Avtomobil transporti Buyuk Britaniyada issiqxona gazlari emissiyasining uchinchi yirik manbasidir, bu umumiy emissiyaning 20% dan ortig'ini va AQShda 33% ni tashkil qiladi. Transportdan chiqadigan jami GG emissiyasining 85% dan ortig'i yo'l transporti vositalariga to'g'ri keladi. Transport sektori issiqxona gazlarining eng tez o'sib borayotgan manbai hisoblanadi. Avtotransport vositalarini ifloslantiruvchi moddalar inson salomatligining yomonlashishiga, jumladan, nafas olish va yurak-nafas olish tizimi kasalliklari, shuningdek, o'pka saratoni bilan bog'liq. 1998 yilgi hisobotda bu taxmin qilingan Buyuk Britaniyada har yili 24.000 XNUMX ga yaqin odam havo ifloslanishidan bevaqt vafot etadi. [1]

Xulosa:

Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti ma'lumotlariga ko'ra, Yevropada har yili 13.000 0 ga yaqin bolalar (4-5.000 yosh) tashqi havoning ifloslanishi natijasida vafot etadi. Guruhning taxminiga ko'ra, ifloslanish darajasi yana Yevropa Ittifoqi chegaralarida bo'lishi mumkin. Bunday holda, har yili XNUMX dan ortiq odamning hayotini saqlab qolish mumkin edi. Umid qilamanki, ushbu ma'lumotlar bilan siz ekologik transport, uning xususiyatlari va shaharlardagi atrof-muhit uchun foydalari haqida ko'proq ma'lumot olishingiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Исмаатов Ж.Ф., Джалилов Ж.Х., Файзуллаев А.Ж., Юсупов У.К. Повышение экологической безопасности автомобилей путем добавки водорода к бензину . «Universum: технические науки» 5(86) 2021 [1]
2. Sapayev, M.S., Qodirov, F.M.(2019). Hayot faoliyati xavfsizligi va ekoloyiya. O'quv qo'llanma, T.: Aloqachi. [2]
3. Qulmuhamedov, K.M., Nazarov, R.S., Hikmatov, Sh.A.(2013). Shoislomov. Yo'l harakati qoidalari va xavfsizligi (yo'l harakati xavfsizligi. O'quv qo'llanma, T.: G'afur G'ulom. [3]
4. Qodirov S.M., Ismatov J.F., Dadaboyev R.M., Djalilov J.X. Benzinli dvigatellarda benzin-vodorod yonilg'isidan foydalanganda dvigatelning quvvati va burovchi momentiga ta'sirini o'rganish. Andijon mashinasozlik instituti, Mashinasozlik ilmiy-texnika jurnali (maxsus son), Andijon-2022 [4]
5. A.Ergashev Umumiy ekoloyiya Toshkent-2019 [5]